

Sławomir Pilipiec

"Socjologia administracji "in statu nascendii" : Konferencja Naukowa, Chlewiska, 26 października 2010 r.

Studia Iuridica Lublinensia 14, 282-285

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Socjologia administracji „in statu nascendii”

Konferencja Naukowa

Chlewiska, 26 października 2010 r.

26 października 2010 r. Instytut Administracji, Samorządu i Prawa Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach zorganizował Konferencję Naukową na temat *Socjologia administracji „in statu nascendii”*. Zagadnienie to związane jest z kształtowaniem się nowej nauki z pogranicza socjologii i nauk administracyjnych. Konferencja odbyła się pod patronatem prof. dr hab. Barbary Kudryckiej, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Było to pierwsze ogólnopolskie spotkanie teoretyków i praktyków zainteresowanych socjologią administracji, przygotowane przez dr. hab. prof. KUL i UPH Krzysztofa Motykę wraz ze współpracownikami. W założeniu organizatorów konferencja dotycząca socjologii administracji miała być spotkaniem osób zainteresowanych rozwijaniem socjologii administracji jako nauki i powinna zatem odbywać się cyklicznie. Celem spotkań jest wspieranie debaty naukowej w środowisku polskich socjologów administracji, a zwłaszcza umożliwienie przedstawienia ostatnio prowadzonych badań. Spotkania te mają mieć też charakter integrujący środowisko osób zainteresowanych socjologią administracji, wywodzących się zarówno z Instytutów Socjologii, jak i Wydziałów Prawa, głównie przedstawicieli nauk administracyjnych, ale też teorii i socjologii prawa. Socjologia administracji zarówno jako nauka, ale też i dyscyplina dydaktyczna, uprawiana jest w związku z jej nie do końca określonym statusem zarówno przez socjologów, jak i prawników. Wśród uczestników forum byli przedstawiciele lubelskiego środowiska naukowego zainteresowani socjologią administracji, prawnicy i administratywiści z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej: dr hab. prof. UMCS Andrzej Korybski, dr hab. Marek Stefaniuk, dr Sławomir Pilipiec, dr Piotr Szreniawski.

Spotkanie miało charakter dwudniowej konferencji z popołudniowymi obradami plenarnymi dnia pierwszego i obradami plenarnymi dnia drugiego.

Uroczystego powitania gości i otwarcia konferencji dokonali: dr Roman Stec, p.o. dyrektora Instytutu Administracji, Samorządu i Prawa Wydziału Zarządzania UPH w Siedlcach, prof. dr hab. Kazimierz Jankowski, prorektor ds. nauki UPH w Siedlcach, Zygmunt Wielogórski, starosta siedlecki oraz prof. dr hab. Ryszard Wróblewski w imieniu dziekana Wydziału Zarządzania UPH w Siedlcach.

Pierwsza sesja była dyskusją panelową nt. *Socjologia administracji – czy jest potrzebna i możliwa?* Wprowadzenia do panelu dokonał organizator konferencji dr hab. prof. KUL i UPH Krzysztof Motyka, który podkreślił związek administracji z socjologią. Przedstawił następnie kilku przedstawicieli socjologii

administracji, m.in.: Michaela J. Hilla, autora *The Sociology of Public Administration*; Adama Sarapatę, pod redakcją którego w książce pt. *Socjologia zawodów* znalazł się artykuł Krystyny Lutyńskiej o opiniach urzędników o ich pozycji społecznej; Władysława Rostockiego, którego pracę o pochodzeniu społecznym, kwalifikacjach i przebiegu kariery urzędników w czasach Królestwa Polskiego (1816–1830) także zaliczyć można do socjologii administracji. Również w pracy pod red. Janusza Łętowskiego pt. *Administracja Republiki Francuskiej* znalazł się artykuł René Königa na temat socjologii administracji. Na koniec referent podkreślił znaczenie pierwszego i na razie jedynego podręcznika do socjologii administracji – Sławomira Pilipca i Piotra Szreniawskiego pt. *Socjologia administracji. Zarys wykładu* – dla socjologicznego wymiaru administracji i rozwoju dydaktyki socjologii administracji. Następnie życzył owocnych obrad i powołania nowej dyscypliny.

Pierwszy głos w dyskusji zabrał dr Ryszard Droba, prorektor UPH. W swym wystąpieniu odniósł się do rozumienia administracji w perspektywie społecznej. Ukazał problem instrumentalnego traktowania klienta administracji, który jego zdaniem powinien być odbiorcą usług i podmiotem politycznym i społecznym. Podkreślił również, że członkostwo Polski w Unii Europejskiej przyspieszyło proces profesjonalizacji i informatyzacji administracji, co oznacza stopniowe zanikanie administracji „okienkowej”, co – jak uważa – wpłynie na zmianę relacji administracji ze społeczeństwem.

Następnie głos zabrał prof. dr hab. Stanisław Wrzosek (KUL), który stwierdził w swym wystąpieniu, że współcześnie zacierają się granice pomiędzy dyscyplinami w naukach społecznych, a związki socjologii z administracją nie są nowe. Tak więc administrację należy traktować jak system o charakterze społecznym i w związku z tym badać za pomocą metod socjologicznych. Kolejnym prelegentem był dr hab. prof. UMCS Andrzej Korybski, który podniósł zagadnienie statusu socjologii administracji. Zajął stanowisko, że nauki administracyjne nie są w stanie wypracować oryginalnych badań, które mogłyby tworzyć socjologię administracji. Wyodrębnienie socjologii administracji w naukach administracyjnych jest wątpliwe, zatem prawnik czy administratywista musi korzystać z dorobku socjologii i teorii organizacji.

Po zakończeniu wystąpień rozpoczęła się dyskusja. Dyskutanci podkreślali, że socjologia administracji jest nie tylko potrzebna, ale i możliwa, a z punktu widzenia dydaktycznego niezbędna. Podkreślali również, że dydaktykę często determinuje podejście prawnicze z uwagi na to, że administracja mieści się w naukach prawnych. Socjologia zajmuje się badaniem życia społecznego, więc bada również znany obszar, jakim jest m.in. administracja. Globalizm powoduje, że akcenty przesuwają się z pojęcia „rządzenie” na pojęcie „zarządzanie”, w kierunku społeczeństwa obywatelskiego, którym zajmuje się socjologia życia publicznego. Zatem socjologia administracji może być tylko subdyscypliną naukową.

Po przerwie na kawę sesja druga rozpoczęła się od wystąpienia dr. hab. Marka Stefaniuka (UMCS). Autor w referacie pt. *W sprawie tak zwanego podejścia socjologicznego do administracji publicznej*, sformułował tezę, że w naukach administracyjnych w badaniach administracji, obok podejścia prawniczego czy prakseologicznego, odnaleźć można również podejście socjologiczne. Jednakże jego zdaniem socjologia administracji powinna być subdyscypliną socjologii, a nie socjologicznym podejściem do administracji w nauce administracji.

Następnie głos zabrał dr Eugeniusz Moczuk (Uniwersytet Rzeszowski) nt. *Proces instytucjonalizacji subdyscypliny socjologicznej. Studium instytucjonalizacji socjologii bezpieczeństwa*. Przeanalizował on problem subdyscypliny socjologii, która może badać zagrożenia bezpieczeństwa w ramach odrębnej dziedziny – socjologii bezpieczeństwa, stosując wszakże własne metody i techniki. Jednym z obszarów badań bezpieczeństwa, gdzie socjologia bezpieczeństwa mogłaby prowadzić wspólne badania z socjologią administracji, jest problematyka działania administracji na rzecz bezpieczeństwa lokalnego. Kolejny referat – *Zagrożenia dydaktyczne socjologii administracji* – wygłosili dr Sławomir Pilipiec i dr Piotr Szreniawski (UMCS). W swym wystąpieniu zawarli oni tezę, iż pod względem dydaktycznym socjologia administracji nie jest w standardach nauczania ani na kierunku „administracja”, ani na kierunku „socjologia”. Mimo to jest nauczana na wielu uniwersytetach i szkołach wyższych jako przedmiot obligatoryjny lub fakultatywny, przede wszystkim na kierunku administracja.

Kolejny odczyt wygłosił dr Dariusz Zalewski (Uniwersytet Warszawski) nt. *Paradoksy New Public Management*. W swym referacie zajął się on wieloaspektowym kontekstem zjawiska zarządzania sferą publiczną, z uwzględnieniem efektywności działania administracji. Wskazuje to na ekonomiczną determinację socjologii administracji. Na zakończenie obrad plenarnych prof. dr hab. Noah Rosenkranz (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach) wygłosił referat pt. *Unijny model dobrej administracji (po Lizbonie) a instrumenty międzynarodowe – wprowadzenie do problemu*. Bronił w nim podejścia prawnego w socjologii administracji, słusznie zauważając, że podstawę do badań administracji stanowi prawo. Referent zwrócił uwagę na istotną rolę prawa Unii Europejskiej, które wymusza zmiany prawa krajowego, co jest kołem napędowym zmian w administracji, w kierunku dobrej administracji. Podkreślił, że współcześnie dobra administracja to administracja sprawna i efektywna, rzetelna i przyjazna obywatelowi, pozwalająca na realizację jego praw.

Pierwszy dzień wspólnego spotkania socjologów administracji zakończył się przedstawieniem uczestnikom historii budynku „Reymontówki”, w której odbywała się konferencja, a która – jak się okazało – jest zmaterializowaną Nagrodą Nobla Władysława Reymonta. Następnie wszyscy wysłuchali znakomitego koncertu fortepianowego z muzyką Fryderyka Chopina.

Drugiego dnia sesja trzecia rozpoczęła się od wystąpienia dr. Dariusza Szrejdera (Uniwersytet Wrocławski), który przedstawił referat pt. *Klienci administracji*

publicznej. Następnie głos zabrała dr Aleksandra Perchla-Włosik (Uniwersytet Wrocławski) z referatem pt. *Postawy wobec administracji publicznej we Wrocławiu w świetle badań własnych*. Kolejnym mówcą była dr Monika Jasińska (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), która zaprezentowała referat pt. *Kultura organizacyjna w administracji jako czynnik kształtowania zjawiska synergii*. Sesję trzecią zakończyło wystąpienie mgr Agnieszki Marek (Katolicki Uniwersytet Lubelski), pt. *Kultura organizacyjna starostw powiatowych a model idealnej biurokracji Maxa Webera*.

Po krótkiej przerwie obrady toczyły się w sesji czwartej, która rozpocząć miała się wystąpieniem dr Doroty Konopki i dr Julii Sitniewskiej (Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Białymstoku) pt. *Dysfunkcyjność administracji jako czynnik obniżający zasoby kapitału społecznego*. Niestety, z uwagi na konieczność pilnego wyjazdu uczestniczek konferencji ich referat przedstawiła dr Jolanta Budzińska. Następny referat pt. *Konflikt w sferze administracji publicznej. Problematyka dysfunkcji klasycznych ról urzędniczych na przykładzie postępowań wywłaszczeniowych* wygłosił mgr Andrzej Szpor (Uniwersytet Warszawski). Po nim głos zabrała dr Kaja Gadowska (Uniwersytet Jagielloński), wygłaszając odczyt nt. *Korupcja w administracji. Analiza zjawiska*. Kolejnym referentem była dr Paulina Polak (Uniwersytet Jagielloński) – *Administracja a przemysł. Patologie w relacjach administracji służby zdrowia z sektorem farmaceutycznym*. Sesję zakończyło wystąpienie dr. Stanisława Burdzieja (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) nt. *Obywatelskiego monitoringu pracy sądów – z doświadczeń polskich i zagranicznych*.

Podkreślić należy, że każdą sesję konferencji podsumowywała dyskusja. Wystąpienia referentów wywołały ożywioną wymianę poglądów, głos zabierało wielu uczestników konferencji. Dyskutanci wskazywali na liczne problemy stojące przed „rodzącą się” socjologią administracji.

W podsumowaniu konferencji dr Roman Stec stwierdził, że konferencja ukazała wspólne zainteresowania socjologów i prawników zagadnieniami socjologii administracji. Do Chlewisz przyjechali przedstawiciele socjologii administracji (socjologowie i prawnicy) ze wszystkich ośrodków naukowych zajmujących się socjologicznymi aspektami funkcjonowania administracji. Tematy poruszane na konferencji sprawiły, że obrady były ciekawe, dyskusja ożywiona, a referaty będą w przyszłości podstawą do dalszej naukowej refleksji w rozwijaniu badań socjologicznych nad administracją. Wydaje się, iż duże zainteresowanie pierwszą konferencją poświęconą socjologii administracji, na co wskazuje znaczna liczba uczestników oraz kilkanaście wygłoszonych referatów, świadczy o potrzebie dalszego integrowania środowiska socjologów administracji. Potrzebę tę zauważyli również organizatorzy, którzy zapowiedzieli kontynuację spotkań socjologów administracji.